

Melindassa työskentelyn periaatteet

Melindassa työskentelyn perussäännöt

[Melindassa työskentelyn perussäännöt](#) | [Metatietovarantoajattelu](#) | [Yksi tietue samasta julkaisusta](#) | [Melindaan kuvailtava aineisto](#) | [Yhteinen data, yhtenäiset käytännöt](#) | [Ammattitaito ja kunnioitus](#) | [Melindan kuvailutaso](#) | [Kansallisbibliografian ja -diskografian kuvailu](#) | [Ohjeistukset ja standardit](#)

Metatietovarantoajattelu

Melinda-metatietovarannossa bibliografista metatietoa kartutetaan ja kehitetään yhteistyössä keskitetysti käytettäväksi. Kantavana ajatuksena on pyrkimys tehokkaaseen yhteistyöhön, päällekkäisyyksien välttämiseen ja jo tehdyn työn maksimaaliseen hyödyntämiseen. Tavoitteena on, että jokainen nimeke kuvaillaan metatietovarantoon vain kerran laadukkaasti ja noudattaen yhdenmukaisia sääntöjä.

Tämänhetkisten kokoelmien kuvailun lisäksi metatietoa tuotetaan myös tulevaisuuden tarpeita varten. Tiedonhakijaa metatietovaranto auttaa paikantamisen lisäksi selvittämään, millaista aineistoa on ylipäättään olemassa. Käytännössä metatietovarantoajattelusta seuraa, että Melindassa säilytetään metatiedot sellaisestakin aineistosta, jota ei enää ole minkään Melinda-verkostoon kuuluvan kirjaston kokoelmissa. Tehtyä työtä ei siis poisteta, ellei kyseessä ole suoranaisesti virheellinen tai päällekkäinen tieto, kuten tuplatietueet.

Yksi tietue samasta julkaisusta

Yleensä jokaista julkaisua kohden tulee olla vain yksi bibliografinen tietue Metatietovarannossa. Keskeinen vaihe aineiston kuvailuprosessissa onkin huolellinen tiedonhaku ennen uuden tietueen luomista tai poimintaa Melindaan, jotta tuplatietueita ei pääse syntymään. Sääntöön liittyy kuitenkin poikkeuksia, katso sivu: [Kuvailuprosessi](#), Tiedonhaku.

Melindaan kuvailtava aineisto

Melindaan voi kuvailla kaikkia aineistotyyppisiä ja aineistojen osakohteita. Myös paikallis- ja erikoiskokoelmiin kuuluvan aineiston kuvailu Melindaan on suotavaa.

Melindasta jätetään pois sellaisten lisensoitujen aineistojen tietueet, joiden metatietoja ei ole lupa jakaa. Myöskään paikalliskäyttöisten esineiden, kuten lainattavien polkupyörien tai opelukoneiden, tietueita ei yleensä tallenneta Melindaan, sillä tällaisten esineiden bibliografinen kuvailu metatietovarantoon ei ole tarkoituksenmukaista.

Yhteinen data, yhtenäiset käytännöt

Metatietovarannossa työskentelyn lähtökohta on *laadukkaan metatiedon tuottaminen yhteiskäyttöön yhdenmukaisin periaattein*.

Paikallistietokantaan Melindassa olevasta "[yleistietueesta](#)" voidaan suodattaa oman organisaation tarpeiden mukainen kokonaisuus erilaisin asetuksin ([repl ikointi-](#) ja [filteröintiasetukset](#), [ohjauskomennot](#), näyttöluettelon asetukset). Siksi sama tietue voi näyttää varsin erilaiselta metatietovarannossa ja paikallistietokannassa kirjaston valitsemista asetuksista riippuen.

Puhtaasti kokoelma- tai nidekohtainen informaatio tulee sijoittaa vain paikallistietokannan tietoihin.

Ammattitaito ja kunnioitus

Olet ammattitaitoinen ja suhtaudut työhösi kunnianhimoisesti. Huolehdi työsi laadusta ja osaamisen päivittämisestä, lue lisää sivulta [Yleistä Melindan koulutuksista](#).

Melindan kuvailun perusperiaate on, että hyväksyt toisten tekemän työn, korjaat havaitsemasi virheet ja rikastat tietueita esimerkiksi sisällönkuvailulla.

Oman kirjaston [luettelointikieltä](#), suomi tai ruotsi, saa käyttää eikä poimittujen tietueiden luettelointikieltä tarvitse muuttaa.

Melindan kuvailutaso

Melindassa suositeltava **kuvailutaso** on MARC 21-formaatin mukainen välitaso 4. Se on niukempi kuin kansallisbibliografiataso.

Kuvailussa käytetään **RDA**-ohjeiden mukaisia ydinelementtejä ja suomalaisten kirjastojen sopimia lisäydinelementtejä.

Melindassa voi olla myös kirjastojen hankintatietueita ja kustantajien ennakkotietoja, joiden kuvailun taso voi olla Melindassa suositeltua [kuvailutasoa](#) (4) matalampi.

Kansallisbibliografian ja -diskografian kuvailu

[Kansallisbibliografian ja -diskografian kuvailussa](#) noudatetaan Melinda-kirjastojen yhteisiä [RDA-kuvailun MARC 21 -sovellusohjeita](#), kuvailun taso on täydellinen.

Ohjeistukset ja standardit

Melindan kuvailu perustuu sääntöihin:

- **Kuvailusäännöt:** RDA-kuvailuohjeet [RDA Toolkit -palvelussa](#) (vaatii kirjautumisen)
Aiemmin käytössä olleet säännöt: [Kirjastoaineistojen kuvailusäännöt / ISBD Consolidated](#)
- **Formaatti:** [MARC 21 -formaatin suomenos](#) / [MARC 21 på svenska](#) / [MARC 21 Format for Bibliographic Data](#) (Kongressin kirjasto)
- **RDA-kuvailu MARC 21 -formaatilla:**
 - [RDA-sovellusohje](#)
 - [Musiikin RDA-sovellusohje](#)
 - [Aineistokohtaiset työohjeet](#) eri aineistojen kuvailun avuksi
- **Sisällönkuvailuopas**
- **Aleph-järjestelmän** käyttämiseen kuvailussa löytyy ohjeita Melinda-wikin ohjeissa sivulla [Aleph](#).
- **Aurora-kirjastojärjestelmän ohjeistus** löytyy Aurora-wikistä (vaatii kirjautumisen Axiellin asiakastunnuksilla)
- **Alma-kirjastojen ohjeistus** löytyy Lumikko-wikistä
- **Koha-Suomen ohjeistus**

Kaikkia **virallisia asiasanastoja ja luokituksia voi käyttää**. Samoin on mahdollista käyttää omia asiasanoja, eli kontrolloimattomia hakutermejä MARC 21 -formaatin kentässä 653.